

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

11. listopadu 2014*

„Řízení o předběžné otázce — Sociální politika — Směrnice 2000/78/ES — Rovné zacházení v zaměstnání a povolání — Článek 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) — Článek 6 odst. 1 — Diskriminace na základě věku — Vnitrostátní právní úprava, která započtení dob odborného vzdělávání a služby absolvovaných před dovršením 18. roku věku pro účely stanovení odměny podmiňuje prodloužením dob potřebných pro služební postup — Odůvodnění — Schopnost dosáhnout sledovaného cíle — Možnost napadnout prodloužení dob potřebných pro služební postup“

Ve věci C-530/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Rakousko) ze dne 16. září 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 8. října 2013, v řízení

Leopold Schmitzer

proti

Bundesministerin für Inneres,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Vajda, S. Rodin a K. Jürimäe, předsedové senátů, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, A. Arabadžev (zpravodaj), M. Safjan a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi B.-R. Killmannem a D. Martinem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 21 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a článku 2, čl. 6 odst. 1 a článku 16 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, s. 16).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi L. Schmitzerem a Bundesministerin für Inneres (spolková ministryně vnitra) ve věci zákonnosti systému odměňování ve veřejné službě, který zavedl rakouský zákonodárce, aby odstranil diskriminaci na základě věku.

Právní rámec

Směrnice 2000/78

- 3 Článek 1 směrnice 2000/78 stanoví, že „účelem této směrnice je stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v zaměstnání a povolání, s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení“.
- 4 Článek 2 této směrnice uvádí:
  - „1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1.
  2. Pro účely odstavce 1 se
    - a) ‚přímou diskriminací‘ rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě jednoho z důvodů uvedených v článku 1;

[...]“
- 5 Podle čl. 3 odst. 1 písm. c) uvedené směrnice se tato směrnice vztahuje na všechny osoby ve veřejném i soukromém sektoru, včetně veřejných subjektů, pokud jde mimo jiné o podmínky zaměstnání a pracovní podmínky včetně podmínek odměňování.
- 6 Článek 6 směrnice 2000/78 zní takto:

„1. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

Tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména:

- a) stanovení zvláštních podmínek pro přístup k zaměstnání a odbornému vzdělávání, pro zaměstnání a povolání včetně podmínek propuštění a odměňování, a to pro mladé pracovníky, starší osoby a osoby s pečovatelskými povinnostmi za účelem podpory jejich pracovního začlenění nebo zajištění jejich ochrany;
- b) stanovení minimálních podmínek věku, odborné praxe nebo let služby pro přístup k zaměstnání nebo k určitým výhodám spojeným se zaměstnáním;

[...]“

- 7 Článek 9 této směrnice, nadepsaný „Ochrana práv“, v odstavci 1 uvádí:

„Členské státy zajišťují, aby soudní nebo správní řízení, včetně, považují-li to za vhodné, dohodovacích řízení, směřující k dodržování povinností podle této směrnice byla dostupná všem osobám, které se cítí poškozeny nedodržováním zásady rovného zacházení, i když vztahy, ve kterých mělo dojít k diskriminaci, již skončily.“

- 8 Článek 16 směrnice 2000/78, nadepsaný „Zajištění souladu“, uvádí:

„Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby

[...]

- b) byla nebo mohla být prohlášena za neplatná od samého počátku nebo aby byla změněna ustanovení pracovních nebo kolektivních smluv [...], která odporují zásadě rovného zacházení.“

Rakouské právo

Režim předcházející reformnímu zákonu

- 9 Ustanovení § 8 zákona z roku 1956 o platech (Gehaltsgesetz 1956, BGBl. 54/1956, dále jen „GehG“), ve znění účinném před retroaktivní změnou provedenou spolkovým zákonem ze dne 30. srpna 2010, kterým se mění zákon z roku 1979 o postavení úředníků, zákon z roku 1956 o platech, zákon z roku 1948 o smluvních zaměstnancích a zákon o postavení a funkci soudců a státních zástupců (BGBl. I, 82/2010), účinné od 1. ledna 2004 do 30. srpna 2010 (dále jen „reformní zákon“), stanovilo obecné pravidlo služebního postupu každé dva roky.
- 10 Ustanovení § 12 odst. 1 GehG, ve znění zákona z roku 2002 o deregulaci a veřejné službě (Deregulierungsgesetz-Öffentlicher Dienst 2002, BGBl. I, 119/2002), ve znění účinném k 31. prosinci 2003, uvádělo:

„S vyloučením dob, kterých dotyčná osoba dosáhla před dovršením 18. roku věku, aniž jsou dotčena omezení uvedená v odstavcích 4 až 8, se rozhodné datum, které je třeba zohlednit pro účely platového postupu, určí tak, že se ode dne nástupu do služby zpětně počítají:

1. doby uvedené v odstavci 2, kteréžto se započtou v plném rozsahu;
2. jiné doby, které
  - a) splňují kritéria uvedená v odstavcích 3 nebo 3a, kteréžto se započtou v plném rozsahu
  - b) nespĺňují kritéria uvedená v odstavcích 3 nebo 3a, kteréžto se započtou z jedné poloviny, pokud nepřekračují celkovou dobu tří let.“

Reformní zákon

- 11 Cílem reformního zákona bylo uvést spolková pravidla pro započtení dob předcházejících nástupu do služby do souladu se směrnicí 2000/78, jak ji vyložil Soudní dvůr v rozsudku Hütter (C-88/08, EU:C:2009:381), ve kterém Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní právní úprava, která za tím účelem, aby neznevýhodňovala obecné vzdělávání oproti vzdělávání odbornému a aby napomáhala

začlenění mladých učňů na trhu práce, vylučuje započítávání dob zaměstnání dosažených před dovršením věku osmnácti let pro účely stanovení platového stupně, do něhož budou zařazeni smluvní zaměstnanci ve veřejných službách a správě členského státu, je neslučitelná s články 1, 2 a 6 směrnice 200/78.

12 Tento zákon změnil především § 8 a 12 GehG se zpětným účinkem k 1. lednu 2004.

13 Ustanovení § 8 GehG, ve znění reformního zákona, je nadepsáno „Služební postup“ a jeho odstavec 1 zní takto:

„Služební postup se určuje podle rozhodného data. Není-li v dalších ustanoveních stanoveno jinak, je doba nezbytná pro postup do druhého platového stupně každé zaměstnanecké kategorie pět let a pro postup do ostatních platových stupňů dva roky.“

14 Ustanovení § 12 GehG, ve znění reformního zákona, je nadepsáno „Datum rozhodné pro služební postup“ a uvádí:

„(1) Aniž jsou dotčena omezení uvedená v odstavcích 4 až 8, rozhodné datum, které je třeba zohlednit pro účely platového postupu, se určí zpětně ode dne nástupu do služby na základě dob následujících po 30. červnu roku, během něhož bylo nebo by bylo dovršeno devět let školní docházky po nástupu do prvního stupně školního vzdělávání, přičemž:

1. doby uvedené v odstavci 2 jsou započteny v plném rozsahu;
2. ostatní doby, které
  - a) splňují kritéria uvedená v odstavcích 3 nebo 3a, se započítávají v plném rozsahu;
  - b) nesplňují kritéria uvedená v odstavcích 3 nebo 3a se započítávají
    - aa) do tří let: v plném rozsahu a
    - bb) v případě další doby nepřekračující tři roky: v rozsahu jedné poloviny.

[...]

(3) Doby uvedené v odstavci 1 bodě 2, během kterých úředník vykonával činnost nebo studoval, mohou být v obecném zájmu započteny v plném rozsahu, mají-li tato činnost nebo toto studium zvláštní význam pro službu. [...]

[...]“

15 Ustanovení § 113 odst. 10 až 12 GehG, ve znění reformního zákona, uvádí:

„(10) Rozhodné datum, které je třeba zohlednit pro účely platového postupu, a platové zařazení, které z toho plyne, lze znovu určit podle § 8 a 12 [GehG, ve znění reformního zákona], jen na žádost a pouze v případech, kdy je stávající platové zařazení určeno na základě rozhodného data. Žádost mohou podat také osoby, které pobírají pravidelné dávky podle zákona z roku 1965 o důchodech.

(11) Na osoby, které nepodají žádost v souladu s odstavci 10 a 12, nebo v jejichž případě nemusí být rozhodné datum znovu určeno podle odstavce 10,

1. se i nadále vztahují § 8 a § 12 odst. 1 [GehG] ve znění účinném k 31. prosinci 2003 [...]

[...]

(12) Žádosti uvedené v odstavci 10 musí být podány na formuláři, který stanoví spolkový kancléř nařízením. Osoby oprávněné podat žádost, které přede dnem vyhlášení [reformního zákona] požádaly o nové určení jejich rozhodného data nebo jejich platového zařazení a dovolávaly se dob předcházejících jejich nástupu do služby, kterých dosáhly před dovršením 18. roku věku, nebo které z tohoto důvodu požádaly o platové vyrovnání, budou vyzvány, aby podaly novou žádost na uvedeném formuláři [...]

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Leopold Schmitzer je úředníkem Bundesministerium für Inneres (spolkové ministerstvo vnitra). Dne 22. ledna 2013 podal žádost o revizi data rozhodného pro jeho služební postup tak, aby byly započítány doby odborného vzdělávání a služby ve smyslu použitelných vnitrostátních právních předpisů, kterých dosáhl před dovršením 18. roku věku. Zatímco právní stav ke dni jeho přijetí do služebního poměru neumožňoval tyto doby započíst, § 113 GehG, ve znění reformního zákona, to nyní umožňuje.
- 17 Rozhodnutím ze dne 28. ledna 2013 Bundesministerin für Inneres stanovil v souladu s žádostí L. Schmitzera nové rozhodné datum na 1. července 1975. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je uvedeno, že na systém odměňování L. Schmitzera se rovněž vztahuje § 8 GehG, ve znění reformního zákona, který postup do druhého platového stupně podmiňuje splněním doby pěti let v prvním platovém stupni.
- 18 Dne 26. února 2013 podal L. Schmitzer žádost o opravu svého platového zařazení na základě § 8 GehG, ve znění účinném před přijetím reformního zákona, aby mohl postoupit do vyššího platového stupně každé dva roky od uvedeného rozhodného data.
- 19 Dne 4. dubna 2013 Bundesministerin für Inneres tuto žádost zamítl.
- 20 Leopold Schmitzer podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k Verwaltungsgerichtshof (správní soud). Tento soud se táže, zda legislativní změna, která zavedla nový způsob nediskriminačního určování rozhodného data, které je třeba zohlednit pro účely služebního postupu úředníků, může současně stanovit prodloužení dob, které je třeba dovršit za účelem změny platového stupně. Uvedený soud se táže, zda je takové prodloužení slučitelné s unijním právem, neboť se týká pouze úředníků, kteří žádají o revizi rozhodného data zohledněného pro jejich platový postup a platové zařazení, a nikoli úředníků, kteří o tuto revizi nepožádali, ani úředníků, v jejichž případě není změna tohoto data relevantní.
- 21 Za těchto podmínek se Verwaltungsgerichtshof rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
  - „1) Aniž je dotčen čl. 52 odst. 1 [Listiny] a článek 6 směrnice [2000/78], jedná se o přímé nerovné zacházení na základě věku ve smyslu článku 21 Listiny a čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) [této] směrnice, pokud při zavedení nediskriminačního systému platového postupu pro nové úředníky sice starší úředník, který je diskriminován na základě starší právní úpravy, jež neumožňovala započíst pro účely služebního postupu doby předcházející dovršení 18. roku věku, může požádat, aby se na něj vztahoval nový systém, a získat rozhodné datum pro účely služebního postupu, které bude určeno bez jakékoli diskriminace, avšak v případě vyhovění této žádosti mu jeho platové zařazení (a tudíž plat, na který má nárok) nepřinese z důvodu pomalejšího služebního postupu v rámci nového systému a navzdory získání příznivějšího rozhodného data pro účely jeho služebního postupu takovou výhodu, že by byl zařazen do stejné platové třídy jako starší úředník, který je diskriminačním způsobem zvýhodněn starší právní úpravou (který dosáhl srovnatelných

dob nikoli před, nýbrž po dovršení 18. roku věku, tedy doby, které již byly započteny v jeho prospěch na základě starší právní úpravy) a který nemá sebemenší důvod žádat, aby se na něj vztahoval nový systém?

- 2) Může se v případě kladné odpovědi a při neexistenci odůvodnění ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny a článku 6 směrnice [2000/78] (v tomto ohledu viz zejména třetí otázka) úředník dovolávat přímého účinku článku 21 Listiny a článku 2 [této] směrnice v rámci postupu k určení jeho platového stupně, i když již dříve dosáhl na základě své žádosti výhodnějšího rozhodného data pro určení jeho platového postupu v rámci nového systému?
- 3) V případě kladné odpovědi na první otázku, je při zavedení nediskriminačního systému pro nové úředníky odůvodněné setrvat přechodně na rozlišování z hlediska platových stupňů mezi zvýhodněnými starší úředníky, kteří se nerozhodli pro nový systém, a staršími úředníky, kteří jsou i nadále znevýhodňováni navzdory tomu, že se rozhodli pro nový systém, tedy na rozdílném zacházení podle čl. 52 odst. 1 Listiny a článku 6 [uvedené] směrnice, z důvodů dovozaných z hospodárnosti správy a ze zachování nabytých práv, či dokonce ochrany legitimního očekávání,
  - a) i když vnitrostátní zákonodárce není povinen získat souhlas sociálních partnerů při stanovení pravidel systému služebního postupu a je vázán pouze ústavními limity ochrany legitimního očekávání, která nevyžaduje úplné zachování nabytých práv ve smyslu celkového zachování dřívějšího systému pro zvýhodněné starší úředníky, kteří se nerozhodli pro nový systém;
  - b) i když vnitrostátní zákonodárce mohl v tomto kontextu zajistit rovnost starších úředníků umožněním započtení dob dosažených i před dovršením 18. roku věku při zachování dřívějších pravidel pro služební postup použitelných na starší úředníky, kteří byli až doposud diskriminováni;
  - c) i kdyby administrativní zatížení, které by s tím bylo spojeno z důvodu vyššího počtu žádostí, který je třeba očekávat, bylo značné, aniž by náklady, které by to představovalo, byly jen vzdáleně dosahovaly součtu částek, o které přišli znevýhodnění úředníci ve srovnání se zvýhodněnými úředníky a o které budou přicházet i v budoucnu;
  - d) i kdyby přechodné období, během kterého je zachováno nerovné zacházení mezi staršími úředníky, mělo trvat po mnoho desetiletí a mělo se týkat drtivé většiny všech úředníků během velmi dlouhého období z důvodu nepřijímání nových kariérních úředníků;
  - e) i kdyby byl systém zaveden se zpětnou účinností, která by v neprospěch úředníka měnila pro něj příznivější právní úpravu, jež s ohledem na přednost unijního práva měla být každopádně uplatňována od 1. ledna 2004 do 30. srpna 2010 a o jejíž použití na jeho osobní případ požádal již před vyhlášením reformního zákona?
- 4) V případě záporné odpovědi na první a druhou otázku nebo kladné odpovědi na třetí otázku:
  - a) Představuje zákonná úprava, která v případě dob zaměstnání na začátku kariéry stanoví delší dobu potřebnou pro služební postup a ztěžuje postup do vyššího platového stupně, nepřímé nerovné zacházení na základě věku?
  - b) Je v případě kladné odpovědi tato úprava přiměřená a nezbytná, zohledníme-li skutečnost, že na začátku kariéry má úředník méně odborných zkušeností?

5) V případě kladné odpovědi na třetí otázku:

- a) Představuje zákonná úprava, která „ostatní doby“ započítává v plném rozsahu první tři roky a v polovičním rozsahu v případě dalších tří let, i když tyto doby nebyly věnovány školnímu vzdělávání ani získávání odborných zkušeností, diskriminaci na základě věku?
- b) Je toto nerovné zacházení v případě kladné odpovědi odůvodněno snahou zabránit horšímu platovému zařazení úředníků (což se zjevně týká i nových úředníků), kteří před dovršením 18. roku věku nedosáhli dob, jež lze započíst pro účely jejich služebního postupu, ačkoli ostatní doby dosažené po dovršení 18. roku věku mohou být rovněž započteny?

6) V případě kladné odpovědi na čtvrtou otázku písm. a) a záporné odpovědi na čtvrtou otázku písm. b), po kladné odpovědi na třetí otázku nebo v případě kladné odpovědi na pátou otázku písm. a) a záporné odpovědi na pátou otázku písm. b):

Mají diskriminační znaky, které tak vykazují nový systém, za následek, že nerovné zacházení se staršími úředníky již není odůvodněné jakožto přechodný jev?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 22 V rámci předběžných otázek předkládající soud žádá Soudní dvůr o výklad zásady zákazu diskriminace na základě věku, která je zakotvena v článku 21 Listiny a konkretizována ve směrnici 2000/78.
- 23 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, členské státy musí při přijímání opatření v oblasti působnosti směrnice 2000/78, která konkretizuje v oblasti zaměstnání a povolání zásadu zákazu diskriminace na základě věku, jednat v souladu s touto směrnicí (v tomto smyslu viz rozsudky Prigge a další, C-447/09, EU:C:2011:573, bod 48, a Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt, C-132/11, EU:C:2012:329, bod 22).
- 24 Za těchto podmínek je třeba otázky položené v rámci takového sporu, jako je spor v původním řízení, tedy sporu mezi jednotlivcem a vnitrostátním správním orgánem, zkoumat pouze s ohledem na směrnici 2000/78.

K první a třetí otázce

- 25 Podstatou první a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která za účelem odstranění diskriminace na základě věku zohledňuje doby odborného vzdělávání a služby před dovršením 18. roku věku, avšak která zároveň v případě úředníků, kteří jsou takto diskriminováni, stanoví prodloužení doby nezbytné k tomu, aby bylo možné postoupit z prvního do druhého platového stupně každé zaměstnanecké kategorie a každé platové třídy, o tři roky.
- 26 Zaprvé je třeba zjistit, zda daná vnitrostátní právní úprava v sobě obsahuje rozdílné zacházení ve smyslu čl. 2 odst. 1 směrnice 2000/78. V této souvislosti je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení se „zásadou rovného zacházení“ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1 této směrnice. Článek 2 odst. 2 písm. a) této směrnice upřesňuje, že pro účely odstavce 1 se přímou diskriminací rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě než s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě jednoho z důvodů uvedených v článku 1 dané směrnice.

- 27 Ve věci v původním řízení jsou kategoriemi osob relevantními pro účely tohoto srovnání na jedné straně úředníci, kteří byt jen část své praxe absolvovali před dovršením 18. roku věku (dále jen „úředníci znevýhodnění předchozím systémem“), a na druhé straně úředníci, kteří praxi téže povahy a ve srovnatelné délce absolvovali až po dovršení tohoto věku (dále jen „úředníci zvýhodnění předchozím systémem“).
- 28 Ačkoli rakouská vláda tvrdí opak, okolnost, že se někteří úředníci vzdali možnosti využít § 12 odst. 1 GehG, ve znění reformního zákona, a z toho důvodu i nadále podléhají systému platnému před přijetím tohoto zákona, nemůže ovlivnit relevantnost těchto kategorií pro účely uvedeného srovnání.
- 29 Pokud jde o existenci rozdílného zacházení s těmito dvěma kategoriemi úředníků, ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že na základě rozsudku Hütter (EU:C:2009:381) rakouský zákonodárce přijetím reformního zákona změnil znění § 12 odst. 1 GehG a zavedl systém odměňování a služebního postupu, který pro účely určení data rozhodného pro služební postup umožňuje započítat celkovou praxi pracovníků, ať již byla absolvována před nebo po dovršení 18. roku věku. Jak uvedl předkládající soud, toto rozhodné datum je napříště určováno bez diskriminace na základě věku.
- 30 Nicméně je třeba zkoumat, zda reformní zákon i nadále rozdílně zachází se dvěma dotčenými kategoriemi úředníků.
- 31 V tomto ohledu je třeba uvést, že na úředníky znevýhodněné předchozím systémem, kteří na základě § 113 odst. 10 GehG, ve znění reformního zákona, žádají, aby byly započteny doby předcházející jejich osmnáctým narozeninám, se vztahuje § 8 odst. 1 GehG, ve znění téhož zákona, který umožňuje postup z prvního do druhého platového stupně až po uplynutí doby pěti let, zatímco systém platný před přijetím tohoto zákona stanovil tento postup po uplynutí dvou let.
- 32 Naproti tomu podle § 113 odst. 11 GehG, ve znění reformního zákona, je rozhodné datum, které je třeba zohlednit pro účely služebního postupu úředníků zvýhodněných předchozím systémem, znovu určeno jen na základě žádosti, k jejímuž podání – jak uvádí předkládající soud – nemají tito úředníci žádný důvod. Na rozdíl od úředníků znevýhodněných předchozím systémem, kteří takovou žádost podali, se na ně tedy neuplatní prodloužení doby, jež je požadována pro postup z prvního do druhého platového stupně, o tři roky.
- 33 Rakouský zákonodárce tak přijetím § 8 odst. 1 GehG, ve znění reformního zákona, přijal ustanovení, které i nadále rozdílně zachází s úředníky znevýhodněnými předchozím systémem a úředníky, kteří byli tímto systémem zvýhodněni, pokud jde o jejich platové zařazení a odpovídající plat.
- 34 Vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení tak nejenže smazává výhodu plynoucí ze zohlednění dob odborné přípravy a služby před dovršením 18. roku věku, ale rovněž znevýhodňuje pouze úředníky znevýhodněné předchozím systémem, neboť prodloužení dob potřebných pro služební postup se může uplatnit jen na posledně uvedené. Nepříznivé účinky systému platného před přijetím reformního zákona tudíž ve vztahu k těmto úředníkům v plném rozsahu nezanikly.
- 35 Vzhledem k tomu, že prodloužení doby požadované pro postup z prvního do druhého platového stupně o tři roky se vztahuje jen na úředníky, kteří absolvovali dané doby před dovršením 18. roku věku, je třeba konstatovat, že vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení obsahuje rozdílné zacházení na základě věku ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice 2000/78.
- 36 Zadruhé je třeba zkoumat, zda lze toto rozdílné zacházení odůvodnit.

- 37 Článek 6 odst. 1 první pododstavec směrnice 2000/78 totiž upřesňuje, že členské státy mohou stanovit, že rozdíl v zacházení na základě věku nepředstavuje diskriminaci, jestliže je v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněn legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.
- 38 Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že členské státy mají značný prostor nejen pro uvážení, zda sledovat určitý cíl v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti, ale i pro vymezení opatření k dosažení tohoto cíle (rozsudek Specht a další, C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 46 a citovaná judikatura).
- 39 Podle předkládajícího soudu má právní úprava dotčená v původním řízení především zavést nediskriminační systém odměňování a služebního postupu. Pravidla, která revizi rozhodných dat podmiňují podáním žádosti každého dotčeného, jakož i pravidla týkající se prodloužení dob potřebných pro služební postup sledují v rámci reformního zákona cíle hospodárnosti správy, dodržování nabytých práv a ochrany legitimního očekávání.
- 40 Rakouská vláda mimoto zdůrazňuje, že pro přijetí reformního zákona existovaly rozpočtové důvody.
- 41 Pokud jde o cíl vyrovnaného rozpočtu, který sleduje vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, je třeba připomenout, že unijní právo nebrání členským státům, aby zohlednily rozpočtové důvody zároveň s politickými, sociálními nebo demografickými, pokud při tom zároveň dodrží především obecnou zásadu zákazu diskriminace na základě věku. I když v tomto ohledu mohou být rozpočtové důvody základem volby sociální politiky členského státu a mohou mít vliv na povahu nebo rozsah opatření, která chce přijmout, nemohou takové důvody samy o sobě představovat legitimní cíl ve smyslu čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 (rozsudek Fuchs a Köhler, C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508, body 73 a 74). Totéž platí v případě správních důvodů uvedených předkládajícím soudem.
- 42 Co se týče dodržování nabytých práv a ochrany legitimního očekávání úředníků, kteří jsou, pokud jde o jejich plat, zvýhodněni předchozím systémem, je třeba uvést, že se jedná o legitimní cíle politiky zaměstnanosti a trhu práce, které mohou během přechodného období odůvodnit zachování předchozích platů, a tedy diskriminačního systému na základě věku (v tomto smyslu viz rozsudek Hennigs a Mai, C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560, body 90 a 92).
- 43 Vzhledem k tomu, že § 113 odst. 11 GehG, ve znění reformního zákona, stanoví, že v případě osob, které nepodaly žádost o revizi data rozhodného pro služební postup, nebo v jejichž případě nemusí být toto datum znovu určeno, se i nadále uplatní § 8 a 12 GehG, ve znění účinném ke dni 31. prosince 2003, umožňují tato ustanovení v projednávané věci dosáhnout cílů ochrany nabytých práv a legitimního očekávání úředníků zvýhodněných předchozím systémem, pokud jde o zachování výše jejich platu. Na tyto úředníky se totiž neuplatní retroaktivní prodloužení doby potřebné pro služební postup.
- 44 Tyto cíle však nemohou odůvodnit opatření, které – byť jen v případě některých osob – s konečnou platností zachovává rozdílné zacházení na základě věku, jehož odstranění má za cíl reforma diskriminačního systému, jehož je toto opatření součástí. I když takové opatření může zajistit ochranu nabytých práv a legitimního očekávání úředníků zvýhodněných předchozím systémem, nemůže zavést nediskriminační systém pro úředníky znevýhodněné uvedeným předchozím systémem.
- 45 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že na první a třetí otázku je třeba odpovědět tak, že čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která za účelem odstranění diskriminace na základě věku započítává doby

odborného vzdělávání a služby před dovršením 18. roku věku, avšak zároveň stanoví prodloužení doby nezbytné k tomu, aby bylo možné postoupit z prvního do druhého platového stupně každé zaměstnanecké kategorie a každé platové třídy, o tři roky, pouze v případě diskriminovaných úředníků.

Ke druhé otázce

- 46 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda úředník, který byl diskriminován na základě věku v důsledku způsobu určení rozhodného data zohledňovaného pro účely jeho služebního postupu, musí mít možnost dovolávat se článku 2 směrnice 2000/78 za účelem zpochybnění diskriminačních účinků prodloužení dob potřebných pro služební postup, ačkoli na základě své žádosti dosáhl revize tohoto data.
- 47 Tento soud totiž předpokládá, že možnost zpochybnit diskriminační účinky prodloužení dob pro služební postup může být odepřena úředníkovi znevýhodněnému předchozím systémem z důvodu, že tato nová diskriminace vyplývá pouze z okolnosti, že tento úředník požádal o revizi svého rozhodného data a této žádosti bylo vyhověno, zatímco úředníci, kteří dosáhli všech dob, které mohou být započteny, po dovršení 18. roku věku, se vzdali možnosti podat příslušnou žádost, a z tohoto důvodu se na ně nevztahuje prodloužení dob potřebných pro služební postup.
- 48 Je třeba připomenout judikaturu Soudního dvora, podle které právo na rovné zacházení, které plyne ze zásady zákazu diskriminace na základě věku ve smyslu článku 2 směrnice 2000/78, představuje právo, kterého se může dovolávat jednotlivec vůči veřejnému orgánu (v tomto smyslu viz rozsudek Römer, C-147/08, EU:C:2011:286, bod 56 a citovaná judikatura).
- 49 V tomto ohledu článek 9 směrnice 2000/78 uvádí, že členské státy zajišťují, aby každá osoba, která se cítí poškozena diskriminací, mohla uplatňovat svá práva. Článek 16 této směrnice ukládá členským státům povinnost přijmout nezbytná opatření, aby byla nebo mohla být prohlášena za neplatná od samého počátku nebo aby byla změněna ustanovení pracovních nebo kolektivních smluv, která odporují zásadě rovného zacházení.
- 50 Pokud by však úředník znevýhodněný předchozím systémem nemohl zpochybnit diskriminační účinky prodloužení dob potřebných pro služební postup z důvodu, že požádal o revizi rozhodného data zohledňovaného pro jeho služební postup a této žádosti bylo vyhověno, zatímco úředníci znevýhodnění předchozím systémem se vzdali možnosti podat příslušnou žádost, nebyl by tento schopen dosáhnout dodržování všech práv, která pro něj vyplývají ze zásady rovného zacházení zaručené směrnicí 2000/78, což by bylo v rozporu s články 9 a 16 této směrnice.
- 51 S ohledem na odpověď na první a třetí otázku je proto třeba na druhou otázku odpovědět, že články 9 a 16 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že úředník, který byl diskriminován na základě věku v důsledku způsobu určení rozhodného data zohledňovaného pro účely jeho služebního postupu, musí mít možnost dovolávat se článku 2 této směrnice za účelem zpochybnění diskriminačních účinků prodloužení dob potřebných pro služební postup, třebaže na základě své žádosti dosáhl revize tohoto data.

Ke čtvrté, páté a šesté otázce

- 52 Čtvrtá, pátá a šestá otázka byly položeny podpůrně pro případ, že by na první a druhou otázku bylo odpovězeno záporně nebo na třetí otázku kladně.
- 53 S ohledem na odpovědi na první, druhou a třetí otázku není namístě odpovědět na čtvrtou, pátou a šestou otázku.

K nákladům řízení

- 54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která za účelem odstranění diskriminace na základě věku započítává doby odborného vzdělávání a služby před dovršením 18. roku věku, avšak zároveň stanoví prodloužení doby nezbytné k tomu, aby bylo možné postoupit z prvního do druhého platového stupně každé zaměstnanecké kategorie a každé platové třídy, o tři roky, pouze v případě diskriminovaných úředníků.
- 2) Články 9 a 16 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že úředník, který byl diskriminován na základě věku v důsledku způsobu určení rozhodného data zohledňovaného pro účely jeho služebního postupu, musí mít možnost dovolávat se článku 2 této směrnice za účelem zpochybnění diskriminačních účinků prodloužení dob potřebných pro služební postup, ačkoli na základě své žádosti dosáhl revize tohoto data.

Podpisy.